

వాస్తవిక ఆంశాలు.. సంగీత సత్కాలు

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

ఎన్హెచ్బీలో...

నేషనల్ హాజింగ్ బ్యాంక్ (ఎన్హెచ్బీ)లో రెగ్యులర్/కాంట్రాక్ట్ ప్రాతిపదికన కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 25
- పోస్టులు: జనరల్ మేనేజర్, అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్, డిప్యూటీ మేనేజర్ తదితరాలు
- దరఖాస్తు: ఆన్లైన్లో
- చివరితేదీ: జూలై 19
- వెబ్సైట్: www.nhb.org.in

భారతీయ సాక్ష్య అధినయం - 2023

సాక్ష్యాలకు సంబంధించి చట్టాన్ని ఏకీకృతం చేసే సంకల్పంతో 1872లో అప్పటి బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వం ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ 1872 పేరుతో ఒక చట్టాన్ని అమల్లోకి తెచ్చింది. ఈ చట్టం 1872, సెప్టెంబర్ 1 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. నాటి ప్రముఖ బ్రిటిష్ లాయర్, జడ్జి, రచయిత, తత్వవేత్త సర్ జే.ఎస్. ఫిట్జ్ జేమ్స్ స్టీఫెన్ చేసిన కృషి ఆధారంగా ఈ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ రూపొందించారు.

సాక్ష్యాల ఆధారంగా చట్టాన్ని సుసంపన్నం చేయడం వల్ల ఒక కేసుకు సంబంధించిన వాస్తవాలపై కోర్టులు ఒక నిర్దిష్ట అవగాహనకు వచ్చే తీరు చెప్పడానికి వీలు కలుగుతుందనే దీనిని అప్పటికి తేవడం వెనుక ఉన్న ప్రధాన ఉద్దేశం.

పాఠ. భారతీయ సాక్ష్య బిల్లు 2023 నిబంధనలు 2024, జూలై 1 నుంచి అమల్లోకి వస్తాయని కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. భారతీయ సాక్ష్య (రెండవ) బిల్లు-2023లో మొత్తం 170 సెక్షన్లున్నాయి.

ముఖ్యాంశాలు

- ▶ ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ 1872 (ఐ.ఇ.ఎ.) స్థానంలో జూలై 1వ తేదీ నుంచి భారతీయ సాక్ష్య (రెండవ) బిల్లు 2023 (బీఎన్బీఐ) అమల్లోకి రానుంది. ఐ.ఇ.ఎ.లో పేర్కొన్న చాలా నిబంధనలను యధాతథంగా ఇందులో కూడా కొనసాగించారు. ముఖ్యంగా అంగీకారం, వాస్తవాల పొందిక, నిరూపించుకునే బాధ్యత వంటి అంశాల్లో ఏవిధమైన మార్పులు చేయలేదు. ఐ.ఇ.ఎ. రెండు రకాల సాక్ష్యాలను సమకూరుస్తుంది. మొదటిది డాక్యుమెంట్ల రూపంలో రెండవది మౌఖిక పరస్పర నది. మొదటి దాన్ని ప్రాథమిక సాక్ష్యమని రెండవదాన్ని ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యమని పేర్కొంటారు. డాక్యుమెంట్ల రూపంలో సమర్పించే ప్రాథమిక సాక్ష్యంలో ప్రధానంగా ఒక జనరల్ డాక్యుమెంట్ల సమర్పించారు. ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యంలో ఒక జనరల్ డాక్యుమెంట్లలో ఉన్న సమాచారాన్ని మరో రూపంలో ప్రవేశపెట్టడం చేస్తారు. బీఎన్బీఐ రెండో టీని ఎటువంటి మార్పులేకుండా కొనసాగించినా అదనంగా ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులను, డాక్యుమెంట్లకు పరిగణించింది. ఐ.ఇ.ఎ. ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులను ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యాలగా పరిగణిస్తే, బీఎన్బీఐ ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులను ప్రాథమిక సాక్ష్యాలగా గుర్తించింది. సెమికండక్టర్ మెమరీ లేదా కమ్యూనికేషన్ పరికరాల్లో (స్మార్ట్ ఫోన్లు, ల్యాప్టాప్లు) నిక్షిప్తమైన సమాచారాన్ని బీఎన్బీఐ రికార్డులుగా పేర్కొంది. మౌఖిక లేదా లిఖితపూర్వకంగా అంగీకరించడం, డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించడంలో సులభమైన వ్యక్తి, డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించిన అనంతరం ఇచ్చే వాగ్దానాన్ని ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యంగా బీఎన్బీఐ గుర్తించింది.

దస సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. దర్యాప్తు సందర్భంగా అటువంటి రికార్డులు ట్యాంపరింగ్కు లోబరు చేయడం వంటి ప్రమాదం ఉన్న నేపథ్యంలో, అటువంటి రికార్డులను ఆమోదించేందుకు అవసరమైన నిబంధనలను బీఎన్బీఐ పేర్కొంది. దీని ప్రకారం అటువంటి రికార్డులను ప్రవేశపెట్టేముందు వాటి సప్రమాణి కేసు నిర్ధారించే ఒక నిర్దిష్ట కేసును సమర్పించాలి. కొన్ని ఎలక్ట్రానిక్ డాక్యుమెంట్లకు ఇటువంటి నిర్దిష్టతలే జత చేయాలి అవసరం ఉండకపోవచ్చు. అటువంటి డాక్యుమెంట్లను బీఎన్బీఐ వర్గీకరించింది. ఇది వివాదానికి కారణభూత మయ్యే అవకాశముంది. పోలీసు కస్టడిలో నిందితుడు ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా కేసుగొన్న వాస్తవాన్ని నిరూపించాలనేది ఐ.ఇ.ఎ. నిబంధన. బీఎన్బీఐ ఈ నిబంధనను యధాతథంగా ఉంచింది. అయితే పోలీసు కస్టడిలో నిందితులలో బలవంతంగా చెప్పిన ఆవేశాల్లో ఎక్కువని కోర్టులు, వివిధ కమిటీలు స్పష్టం చేశాయి. ఒక నిందితుడు పోలీసు కస్టడిలో ఉన్నప్పుడు చెప్పిన విషయాలను విశ్వసించవచ్చునని ఐ.ఇ.ఎ., బీఎన్బీఐలో పేర్కొన్నాయి. బయట చెప్పే విషయాలను అంగీకరించాల్సిన అవసరం లేదన్నది వాటి అభిప్రాయం. లా కమిషన్ ఈ విషయం తొలగించాలని సిఫారసు చేసింది. లా కమిషన్ చేసిన సిఫారసుల్లో చాలావాటిని బీఎన్బీఐలో చేర్చలేదు. పోలీసు కస్టడిలో నిందితుడు గాన ఉచితంగా, పోలీసు అధికారి వీటికి కారణమని అనుమానించవచ్చునని చేసిన లా కమిషన్ సిఫారసును పట్టించుకోలేదు.

కోర్టుల్లో చెప్పే సాక్ష్యం ఆమోదించుకోవడం

- ▶ భారతీయ కోర్టుల్లో సాక్ష్యాల ఆమోదయోగ్యతను ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ (ఐ.ఇ.ఎ.) 1872 నిబంధించింది. ఇది సివిల్, క్రిమినల్ ప్రాసీడింగ్లకు వర్తిస్తుంది. తర్వాతి కాలంలో నేషనల్ బండ్ సంస్కరణలు, సాంకేతిక అభివృద్ధి నేపథ్యంలో ఐ.ఇ.ఎ.లో తదనుగుణంగా ప్రభుత్వాల మార్పులు చేర్పులు

ఎలక్ట్రానిక్ సాక్ష్యం

- ▶ ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులు ట్యాంపరింగ్కు గురవు అవకాశము

బీఎన్బీఐలో ప్రతిపాదించిన మార్పులు

డాక్యుమెంట్ల రూపంలో సాక్ష్యాలు: ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ రాత ప్రతులు, మూలం, క్యాంపీవర్షను డాక్యుమెంట్ల సాక్ష్యాలగా పరిగణించింది. అయితే బీఎన్బీఐ ఎలక్ట్రానిక్ సాక్ష్యాలను కూడా డాక్యుమెంట్ల సాక్ష్యంగా చేర్చింది. నిజ ప్రతి (ఒక జనరల్ డాక్యుమెంట్) అందులో భాగంగా ఉన్న ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులు, వీడియో రికార్డులను ప్రాథమిక సాక్ష్యాలగా పరిగణిస్తారు. ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యాలకు డాక్యుమెంట్లు, మౌఖిక సాక్ష్యాలను పరిగణిస్తారు. అయితే ఇవి నిజ ప్రతికి ఉన్న అంతా లేవని నిరూపించాలి. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్లో పేర్కొన్న ఒక పద్ధతినే బీఎన్బీఐ కొనసాగించింది.

మౌఖిక సాక్ష్యం: ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ ప్రకారం, కేసు విచారణ సందర్భంగా కోర్టులో మౌఖికంగా వెల్లడించే అంశాలను మౌఖిక సాక్ష్యంగా పరిగణిస్తారు. బీఎన్బీఐ ఈ మౌఖిక సాక్ష్యాన్ని ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో ఇచ్చడానికి అనుమతిస్తుంది. దీని ప్రకారం సాక్ష్యం, నిందితులు, బాధితులు ఎలక్ట్రానిక్ సాక్ష్యాల ద్వారా తమ సాక్ష్యాలను చెప్పవచ్చు.

ఎలక్ట్రానిక్ లేదా డిజిటల్ సాక్ష్యాల స్వీకారయోగ్యత: కంప్యూటర్లలో అప్లోడ్ లేదా మ్యాగ్నెటిక్ మీడియా రూపంలో నిక్షిప్తమైన లేదా ప్రచురించిన సమాచారాన్ని డాక్యుమెంట్ల సాక్ష్యంగా పరిగణిస్తారు. అటువంటి సమాచారాన్ని కొన్ని కంప్యూటర్లలో నిక్షిప్తం చేయవచ్చు. ఎలక్ట్రానిక్, డిజిటల్ రికార్డులకు, పేపర్ రికార్డులతో సమాన ప్రాధాన్యతను బీఎన్బీఐ

కల్పిస్తోంది. సెమికండక్టర్ మెమరీ లేదా స్మార్ట్ఫోన్లు, ల్యాప్ టాప్లను వంటి కమ్యూనికేషన్ ఉపకరణాల్లో నిక్షిప్తమైన సమాచారాన్ని కూడా ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులుగా బీఎన్బీఐ పరిగణిస్తుంది. ఈ మొత్తం, సర్వర్ లాగ్స్, స్మార్ట్ ఫోన్స్, లాకేషన్ వంటి ఎవిడెన్స్ మరయు వాయిస్ మెయిల్స్ కూడా ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులు పరిగణిస్తో వస్తాయి.

ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యం: లిఖితపూర్వక, మౌఖిక అంగీకారాలను, డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించే వైఖణ్యమున్న వ్యక్తి డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించిన తర్వాత ఇచ్చే సాక్ష్యాన్ని బీఎన్బీఐ ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యంగా పరిగణిస్తుంది.

ఉమ్మడి విచారణ: ఒక నేరానికి సంబంధించి ఒకరికంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులను విచారణకు దాన్ని ఉమ్మడి విచారణ అంటారు. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ ప్రకారం ఒక కేసుకు సంబంధించి ఉమ్మడి విచారణ సందర్భంగా ఒక నిందితుడు నేరాన్ని అంగీకరించినప్పుడు, మరో నిందితుడిపై దీని ప్రభావం రుజువు చేయబడుతుంది. ఇద్దరూ నేరాన్ని అంగీకరించినట్లుగా పరిగణిస్తారు. బీఎన్బీఐ ఈ నిబంధనను మరింత విస్తృతంగా వివరించింది. ఒక కేసుకు సంబంధించి కొంతమంది నిందితులను విచారించినప్పుడు, వారిలో ఒక నిందితుడు చారిత్రాత్మకంగా, ఆరెస్ట్ వారం ద్వారా స్పందించకపోయినా అతడు కూడా ఈ ఉమ్మడి విచారణలో భాగంగానే పరిగణించాలని బీఎన్బీఐ స్పష్టం చేసింది.

కల్పిస్తోంది. సెమికండక్టర్ మెమరీ లేదా స్మార్ట్ఫోన్లు, ల్యాప్ టాప్లను వంటి కమ్యూనికేషన్ ఉపకరణాల్లో నిక్షిప్తమైన సమాచారాన్ని కూడా ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులుగా బీఎన్బీఐ పరిగణిస్తుంది. ఈ మొత్తం, సర్వర్ లాగ్స్, స్మార్ట్ ఫోన్స్, లాకేషన్ వంటి ఎవిడెన్స్ మరయు వాయిస్ మెయిల్స్ కూడా ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులు పరిగణిస్తో వస్తాయి.

ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యం: లిఖితపూర్వక, మౌఖిక అంగీకారాలను, డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించే వైఖణ్యమున్న వ్యక్తి డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించిన తర్వాత ఇచ్చే సాక్ష్యాన్ని బీఎన్బీఐ ద్వితీయ ప్రాధాన్య సాక్ష్యంగా పరిగణిస్తుంది.

ఉమ్మడి విచారణ: ఒక నేరానికి సంబంధించి ఒకరికంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులను విచారణకు దాన్ని ఉమ్మడి విచారణ అంటారు. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ ప్రకారం ఒక కేసుకు సంబంధించి ఉమ్మడి విచారణ సందర్భంగా ఒక నిందితుడు నేరాన్ని అంగీకరించినప్పుడు, మరో నిందితుడిపై దీని ప్రభావం రుజువు చేయబడుతుంది. ఇద్దరూ నేరాన్ని అంగీకరించినట్లుగా పరిగణిస్తారు. బీఎన్బీఐ ఈ నిబంధనను మరింత విస్తృతంగా వివరించింది. ఒక కేసుకు సంబంధించి కొంతమంది నిందితులను విచారించినప్పుడు, వారిలో ఒక నిందితుడు చారిత్రాత్మకంగా, ఆరెస్ట్ వారం ద్వారా స్పందించకపోయినా అతడు కూడా ఈ ఉమ్మడి విచారణలో భాగంగానే పరిగణించాలని బీఎన్బీఐ స్పష్టం చేసింది.

- ▶ భారత ప్రజాస్వామ్యంలో ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ సహా నేరస్థులకు చట్టాలను (క్రిమినల్ లా) సమగ్రంగా సమీక్షించి వర్తమాన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా రూపుదిద్దుతున్న డిమాండ్ సాక్ష్యం వర్తమాన దగ్గరి నుంచి కొనసాగుతూనే ఉంది. నిజానికి లా అండ్ ఎవిడెన్స్ (సాక్ష్యాలకు సంబంధించిన చట్టం) దృఢమైన విధానపరమైన చట్టం కాదు. ఇది 'పోజిటివ్ చట్టం' (adjective law) విభాగం కిందికి వస్తుంది. ఇది ఆర్డీ లేదా మనవి (కోర్టుల్లో) చేసుకునే ప్రక్రియను నిర్వచిస్తుంది. దీని ద్వారానే విధానపరమైన చట్టాలు క్రియాత్మకమవుతాయి. అయితే ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న చట్టాలు గత ఐదు దశాబ్దాలూ దేశం సాందించిన సాంకేతిక ప్రగతికి అనుగుణంగా లేకపోవడం గమనార్హం. ఈ నేపథ్యంలో ఇతర విషయాలకు సంబంధించి ఈ నూతన చట్టం కింది అంశాలను విశదీకరించింది.
- 1. ఇది ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో సాక్ష్యాన్ని అందించే వెసులుబాటు కల్పిస్తుంది. దీనికి అనుగుణ సాక్ష్యం, నిందితులు, నిపుణులు, బాధితులు తమవద్ద ఉన్న ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలోని సాక్ష్యాలతో కోర్టులో ప్రవేశపెడవచ్చు.
- 2. కోర్టుకు సమర్పించే డాక్యుమెంట్ల మూడినిగానే, ఎలక్ట్రానిక్ లేదా డిజిటల్ రికార్డులను అనుమతించడానికి వీలు కల్పించింది.
- 3. ఇది అనుబంధ సాక్ష్యాల పరిమితిని మరింతగా విస్తరించబోతోంది.
- 4. అనుమతించదగిన వాస్తవాలకు వాటికి సంబంధించి నిర్దిష్టమైన కొన్ని పరిమితులుండాలని ఇది కోరుతున్నది. ప్రవేశపెట్టిన ప్రతిపాదన బిల్లు మరింత కచ్చితంగా ఉండాలని, ఒక కేసుకు సంబంధించిన వాస్తవాల, పరిస్థితులను సాక్ష్యాల రూపంలో అంచనా వేయడానికి ఏకీకృత నిబంధనలు అవసరమని ఈ చట్టం పేర్కొంటున్నది.
- ▶ భారతీయ సాక్ష్య బిల్లు 2023 పేరుతో కేంద్ర ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టు 11న ప్రవేశపెట్టింది. అయితే దాన్ని ఉపసంహరించు కొని స్టాండింగ్ కమిటీ పరిశీలించి చేసిన కొన్ని సీఫారసులను ఇందులో చేర్చి భారతీయ సాక్ష్య (రెండవ) బిల్లు 2023 పేరుతో డిసెంబర్ 12న ప్రభుత్వం లోక్ సభలో ప్రవేశపెట్టింది. 2023, డిసెంబర్ 25న ఈ బిల్లుకు రాష్ట్రపతి ఆమోదం తెలిసింది.

భారతదేశం - నదులు

1. జతపరచండి.

ఎ. ట్రాన్స్ హిమాలయాలు	1. సింధూ	సి) 4, 5
బి. ఉన్నత హిమాలయాలు	2. బ్రహ్మపుత్ర	డి) 7, 8, 3, 5, 2, 1
సి. మధ్య హిమాలయాలు	3. గంగా	7. జతపరచండి.
డి. శివాలిక్	4. రావి	ప్రాచీన నామం
	5. సానాలి	1. విక్రం
		2. చంద్రకాగ
		3. పరుషుని
		4. విషువ
		5. శకుర్రు
		6. చీనాబ్

ఎ) 1-1, 2-3, 3-4, 4-5, 5-2
 బి) 2-2, 3-1, 4-3, 5-5, 6-4
 సి) 3-1, 4-2, 5-3, 6-5, 7-4
 డి) 4-1, 5-2, 6-3, 7-4, 8-5

2. మధ్య హిమాలయ నదులను గుర్తించండి.

1. బియాస్	2. చీనాబ్
3. రావి	4. జీలం
5. సట్లెజ్	

ఎ) 1, 2, 3, 4, 5
 బి) 2, 3, 4
 సి) 1, 2, 3, 4
 డి) 5

3. ఉన్నత హిమాలయాల్లో ప్రవహించే నదులను గుర్తించండి.

1. గంగా	2. గండక్
3. తీస్తా	4. సట్లెజ్
5. కాశీ	

ఎ) 1, 2, 3, 5
 బి) 2, 3, 4
 సి) 4
 డి) 1, 2, 3, 4, 5

4. ట్రాన్స్ హిమాలయాల్లో ప్రవహించే నదులను గుర్తించండి.

1. అరుణ్	2. సింధూ
3. సట్లెజ్	4. బ్రహ్మపుత్ర
5. గంగా	

ఎ) 1, 2, 3, 4, 5
 బి) 2, 3, 4
 సి) 1, 2, 3, 4, 5
 డి) 1, 2, 4

5. సింధూ నది కుడివైపు ఉపనదులను గుర్తించండి.

1. షోర్	2. సాత్ (swat)
3. జస్కర్	4. సట్లెజ్
5. రావి	

ఎ) 1, 2, 3, 4
 బి) 1, 3, 4
 సి) 3, 4, 5
 డి) 1, 2

6. సింధునది ఎడమవైపు ఉపనదులను గుర్తించండి.

1. బియాస్	2. జస్కర్
3. కిషన్ గంగా	4. డ్రాస్ (dras)
5. విభో	6. జీలం
	7. చీనాబ్

ఎ) 2, 3, 1, 6, 7
 బి) 3, 1, 6, 7, 5

గంగానదిని జాతీయ నదిగా ఏ నవత్యరంలో ప్రకటించారు?

1. 2010
 2. 2008
 3. 2011
 4. 2009

1. 2010
 2. 2008
 3. 2011
 4. 2009

1. 2010
 2. 2008
 3. 2011
 4. 2009

1. 2010
 2. 2008
 3. 2011
 4. 2009

1. 2010
 2. 2008
 3. 2011
 4. 2009

జమలాపురపు విరలేరావు సీనియర్ జర్నలిస్ట్

మిగతా రేపటి నిపుణలో..

జమలాపురపు విరలేరావు సీనియర్ జర్నలిస్ట్

5 రాష్ట్రాల్లో విస్తరించింది

ఎ) 2, 3
 బి) 1, 2, 3
 సి) 1, 4
 డి) 1, 3, 4

38. కృష్ణా నదికి సంబంధించి సరైన వాక్యాలను గుర్తించండి.

1. కృష్ణా నది నల్లగొండ, మహబూబ్ నగర్, నల్లగొండ - కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో మాత్రమే ప్రవహిస్తుంది
 2. కృష్ణా ఉపనదుల్లో అతిపెద్దది భీమా నది
 3. తుంగభద్రా కృష్ణా ఉపనదుల్లో అతిపెద్దది
 4. కృష్ణా నది హంసల దీవి దగ్గర బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుంది
 5. కృష్ణా నది 5 రాష్ట్రాల్లో ప్రవహిస్తుంది
 6. కృష్ణా నది 5 రాష్ట్రాల్లో ప్రవహిస్తుంది
 7. కృష్ణా నది 5 రాష్ట్రాల్లో ప్రవహిస్తుంది
 8. మహానది పరీవహక ప్రాంతం

ఎ) కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, బి) మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, సి) కర్ణాటక, తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, డి) తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక

37. కృష్ణా నది ఏ రాష్ట్రాల్లో అధిక పరివాహక ప్రాంతం కలిగి ఉంది?

ఎ) కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, బి) మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, సి) కర్ణాటక, తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, డి) తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక

38. గోదావరి నది కుడివైపు ఉపనదులను గుర్తించండి.

1. ప్రవర 2. మూల
 3. మానేరు 4. సీలేరు
 5. దుర్గవ 6. పూర్వ
 7. కిన్నెరసాని 8. మంజీర
 9. 8, 1, 2, 3
 10. 4, 5, 6, 7, 8
 11. 6, 7, 5, 4

39. గోదావరి నది కుడివైపు ఉపనదులను గుర్తించండి.

1. గంగానది దేశంలో 11 రాష్ట్రాల నుంచి ప్రవహిస్తుంది
 2. గోదావరి దేశంలో 6 రాష్ట్రాల నుంచి ప్రవహిస్తుంది
 3. కృష్ణా నది 5 రాష్ట్రాల్లో ప్రవహిస్తుంది
 4. మహానది పరీవహక ప్రాంతం

1. గోదావరి నది
 2. దామోదర నది
 3. బ్రహ్మపుత్ర నది
 4. కృష్ణా నది
 5. తీస్తా నది
 6. టెన్సిస్ నది
 7. విశ్వవతి నది
 8. గంగానది
 9. టెన్సిస్ నది
 10. గోదావరి నది
 11. బ్రహ్మపుత్ర నది
 12. కృష్ణా నది
 13. తీస్తా నది
 14. టెన్సిస్ నది
 15. విశ్వవతి నది
 16. గంగానది
 17. టెన్సిస్ నది
 18. గోదావరి నది
 19. బ్రహ్మపుత్ర నది
 20. కృష్ణా నది
 21. తీస్తా నది
 22. టెన్సిస్ నది
 23. విశ్వవతి నది
 24. గంగానది
 25. టెన్సిస్ నది
 26. గోదావరి నది
 27. బ్రహ్మపుత్ర నది
 28. కృష్ణా నది
 29. తీస్తా నది
 30. టెన్సిస్ నది
 31. విశ్వవతి నది
 32. గంగానది
 33. టెన్సిస్ నది
 34. గోదావరి నది
 35. బ్రహ్మపుత్ర నది
 36. కృష్ణా నది
 37. తీస్తా నది
 38. టెన్సిస్ నది
 39. విశ్వవతి నది
 40. గంగానది
 41. టెన్సిస్ నది
 42. గోదావరి నది
 43. బ్రహ్మపుత్ర నది
 44. కృష్ణా నది
 45. తీస్తా నది
 46. టెన్సిస్ నది
 47. విశ్వవతి నది
 48. గంగానది
 49. టెన్సిస్ నది
 50. గోదావరి నది
 51. బ్రహ్మపుత్ర నది
 52. కృష్ణా నది
 53. తీస్తా నది
 54. టెన్సిస్ నది
 55. విశ్వవతి నది
 56. గంగానది
 57. టెన్సిస్ నది
 58. గోదావరి నది
 59. బ్రహ్మపుత్ర నది
 60. కృష్ణా నది
 61. తీస్తా నది
 62. టెన్సిస్ నది
 63. విశ్వవతి నది
 64. గంగానది
 65. టెన్సిస్ నది
 66. గోదావరి నది
 67. బ్రహ్మపుత్ర నది
 68. కృష్ణా నది
 69. తీస్తా నది
 70. టెన్సిస్ నది
 71. విశ్వవతి నది
 72. గంగానది
 73. టెన్సిస్ నది
 74. గోదావరి నది
 75. బ్రహ్మపుత్ర నది
 76. కృష్ణా నది
 77. తీస్తా నది
 78. టెన్సిస్ నది
 79. విశ్వవతి నది
 80. గంగానది
 81. టెన్సిస్ నది
 82. గోదావరి నది
 83. బ్రహ్మపుత్ర నది
 84. కృష్ణా నది
 85. తీస్తా నది
 86. టెన్సిస్ నది
 87. విశ్వవతి నది
 88. గంగానది
 89. టెన్సిస్ నది
 90. గోదావరి నది
 91. బ్రహ్మపుత్ర నది
 92. కృష్ణా నది
 93. తీస్తా నది
 94. టెన్సిస్ నది
 95. విశ్వవతి నది
 96. గంగానది
 97. టెన్సిస్ నది
 98. గోదావరి నది
 99. బ్రహ్మపుత్ర నది
 100. కృష్ణా నది
 101. తీస్తా నది
 102. టెన్సిస్ నది
 103. విశ్వవతి నది
 104. గంగానది
 105. టెన్సిస్ నది
 106. గోదావరి నది
 107. బ్రహ్మపుత్ర నది
 108. కృష్ణా నది
 109. తీస్తా నది
 110. టెన్సిస్ నది
 111. విశ్వవతి నది
 112. గంగానది
 113. టెన్సిస్ నది
 114. గోదావరి నది
 115. బ్రహ్మపుత్ర నది
 116. కృష్ణా నది
 117. తీస్తా నది
 118. టెన్సిస్ నది
 119. విశ్వవతి నది
 120. గంగానది
 121. టెన్సిస్ నది
 122. గోదావరి నది
 123. బ్రహ్మపుత్ర నది
 124. కృష్ణా నది
 125. తీస్తా నది
 126. టెన్సిస్ నది
 127. విశ్వవతి నది
 128. గంగానది
 129. టెన్సిస్ నది
 130. గోదావరి నది
 131. బ్రహ్మపుత్ర నది
 132. కృష్ణా నది
 133. తీస్తా నది
 134. టెన్సిస్ నది
 135. విశ్వవతి నది
 136. గంగానది
 137. టెన్సిస్ నది
 138. గోదావరి నది
 139. బ్రహ్మపుత్ర నది
 140. కృష్ణా నది
 141. తీస్తా నది
 142. టెన్సిస్ నది
 143. విశ్వవతి నది
 144. గంగానది
 145. టెన్సిస్ నది
 146. గోదావరి నది
 147. బ్రహ్మపుత్ర నది
 148. కృష్ణా నది
 149. తీస్తా నది
 150. టెన్సిస్ నది
 151. విశ్వవతి నది
 152. గంగానది
 153. టెన్సిస్ నది
 154. గోదావరి నది
 155. బ్రహ్మపుత్ర నది
 156. కృష్ణా నది
 157. తీస్తా నది
 158. టెన్సిస్ నది
 159. విశ్వవతి నది
 160. గంగానది
 161. టెన్సిస్ నది
 162. గోదావరి నది
 163. బ్రహ్మపుత్ర నది
 164. కృష్ణా నది
 165. తీస్తా నది
 166. టెన్సిస్ నది
 167. విశ్వవతి నది
 168. గంగానది
 169. టెన్సిస్ నది
 170. గోదావరి నది
 171. బ్రహ్మపుత్ర నది
 172. కృష్ణా నది
 173. తీస్తా నది
 174. టెన్సిస్ నది
 175. విశ్వవతి నది
 176. గంగానది
 177. టెన్సిస్ నది
 178. గోదావరి నది
 179. బ్రహ్మపుత్ర నది
 180. కృష్ణా నది
 181. తీస్తా నది
 182. టెన్సిస్ నది
 183. విశ్వవతి నది
 184. గంగానది
 185. టెన్సిస్ నది
 186. గోదావరి నది
 187. బ్రహ్మపుత్ర నది
 188. కృష్ణా నది
 189. తీస్తా నది
 190. టెన్సిస్ నది
 191. విశ్వవతి నది
 192. గంగానది
 193. టెన్సిస్ నది
 194. గోదావరి నది
 195. బ్రహ్మపుత్ర నది
 196. కృష్ణా నది
 197. తీస్తా